

Emma Ranta
Kohtalona
Kielokumpu

Emma Ranta

Kohtalona Kielokumpu

SAGA Egmont

Kohtalona Kielokumpu

Cover image: Shutterstock

Copyright ©2022, 2024 Emma Ranta and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727215495

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Älä lähde pois!

– Onko se nyt ihan varmaa? Lilja kysyi.

Hänen kysymyksensä oli tietenkin aivan järjetön, sillä minkä ihmeen takia lääkäri ihan huvikseen olisi tällaisia asioita kertonut? Jotainhan Liljan kuitenkin oli sanottava, ja muuta hän ei keksinyt. Olikohan kukaan koskaan tutkinut, mikä oli ihmisen yleisin lause tällaisella hetkellä? Hullummistakin asioista tehtiin tutkimuksia.

Lilja katsoi lääkäriä suoraan silmiin, nainen ei kääntänyt katsettaan pois, ja he tuijottivat hetken toisiaan silmiin. Ei se varmaan kestänyt kuin sekunnin osan, mutta tuntui Liljasta ikuisuudelta. Hän ehti jopa huomata, että lääkärin silmälaseissa oli valkoinen täplä, samanlainen kuin ne kärpäsenkakot, joita Lilja alituiseen pyyhki pois Kielokummun ikkunoista.

Lilja oli valinnut lääkäriaseman listalta hieman iäkkäämmän lääkärin, elämää nähneen. Kai hän oli jo aikaa varatessaan tiennyt tämän kaiken, mutta silti diagnoosi yllätti. Lilja oli ollut

aina terve ihminen, joten hän oli ajatellut vaivojen johtuvan iästä.

Liljalla ei ollut tapana käydä varmuuden vuoksi tarkistuttamassa itseään lääkäriellä, joten kaipa lääkäriajan varaaminen jo kieli hänen aavistaneen, ettei kaikki ollut kunnossa. Se, että lääkäri oli alkanut puhua koepalan ottamisesta ja jatkotutkimuksista, oli varmistanut sen, minkä hän sisimmässään jo tiesi. Se, mitä hän äsken oli kuullut, oli vain varmistus sille.

– Kyllä se näin, mutta tästä ei nyt pidä masentua. Hoidot alkavat mahdollisimman pian ja...

– Kiitos, ymmärsin kyllä, Lilja keskeytti.

Hän ei halunnut mitään liirumlaarumeita siitä, miten kaikki kyllä järjestyisi ja että elämä ei päättyisi tähän. Lehdet olivat täynnä tarinoita siitä, miten ihmiset selvisivät vaikeista sairauksista ja jatkoivat sen jälkeen elämäänsä paljon aikaisempaa viisaampina ja jalompina ihmisinä. Hän saattaisi hyvinkin olla yksi näistä selviäjistä, vaikka mihinkään viisastumiseen Lilja ei kyllä jaksanut uskoa. Eiköhän kaikki järki, mikä tähän päähän oli mahdollista tulla, ollut jo löytänyt perille.

Jokainen täysipäinen tiesi myös sen, että kaikki eivät selvinneet, vaan monet joutuivat antamaan sairaudelle periksi. Aina paraneminen ei ollut kiinni omasta halusta tai taistelutahdosta. Hän saattaisi kuulua siihen joukkoon siinä missä kuka tahansa toinenkin. Lilja ei elätellyt mitään epärealistisia kuvitelmiä omasta kuolemattomuudestaan. Hänellä ei ollut aikomustakaan vielä kupsahtaa, mutta jos niin tapahtuisi, ei hän sille mitään mahtaisi. Positiivisella ajattelulla ja sisulla näitä juttuja ei hoidettu.

– Sairaalasta tulee kirje ihan lähiaikoina. Toimitte sitten sen mukaan.

– Kiitos vain, mutta minä hoidatan itseni muualla, Lilja sanoi. Hän oli päättänyt sen sillä samalla hetkellä, jolloin lääkäri oli kertonut, että hänellä oli pahanlaatuinen kasvain.

– Meidän oman sairaalamme lääkärit ovat kyllä ihan päteviä, ja...

– En minä sitä epäile, mutta olen jo päättänyt toisin, Lilja sanoi ja kumartui nostamaan käsilaukkunsa lattialta.

Yhden asian hän kuitenkin vielä halusi tietää, vaikkei itseään osannut sanoa, miksi se oli niin tärkeää. Ehkä hän toivoi sillä tavalla saavansa jonkinlaisen järjellisen selityksen sille, miksi juuri hänelle oli käynyt näin. Vaikka toisaalta... Miksi ei juuri hänelle siinä, missä jollekin toisellekin! Yläkerran herralla ei tainnut olla kädessään mittaa, jolla hän olisi ammentanut jokaiselle ihmiselle juuri saman määrän harmeja ja iloja.

– Voiko se... voiko tämä sairaus johtua siitä, mitä kauan sitten tapahtui? hän kysyi.

Tuntui yllättävän vaikealta puhua siitä, sanat eivät olisi millään suostuneet tulemaan ulos suusta. Lilja tuli vasta jälkeenpäin ajatelleeksi, että ei kai se ollut mikään ihme, sillä hänhän puhui siitä ääneen ensimmäisen kerran elämässään. Koskaan hän ei ollut kertonut kenellekään. Ei edes sille yhdelle lääkärille, joka oli arvannut, vaikka Lilja oli pudistanut päätään ja väittänyt miehen puhuvan olemattomia.

Jos tämä nyt häntä vastapäätä istuva lääkäri järkyttyi, hän ei ainakaan näyttänyt sitä. Kokenut gynekologi oli varmaan ehtinyt nähdä jo kaikenlaista. Olihan Suomessa nykyään paljon muista maista tulleita naisia, Afrikastakin. Kun Lilja oli lukenut kaikista

niistä kauheuksista, joita he ikiaikaisten tapojen takia olivat joutuneet kärsimään, hän oli pitänyt itseään etuoikeutettuna, kun oli syntynyt Suomeen.

– Ei tämä siitä voi johtua, lääkäri vastasi empimättä. – Minun on vaikea kuvitella, että asioilla olisi jotain tekemistä keskenään. Mutta... kai te sentään teitte rikosilmoituksen?

– Ei sellainen ollut siihen aikaan tapana, ja nythän on jo myöhäistä, on ollut kauan.

– Oliko hän... teidän...?

– Tämä oli nyt sitten tässä, eikö niin, ja voin lähteä? Otan itse yhteyttä sairaalaan, jossa haluan minua hoidettavan. Kiitos teille!

– Onko joku, joka voisi tulla nyt seuraksenne? lääkäri kysyi ja nousi seisomaan. – Olette leski, eikä lapsiakaan ole, mutta entä joku ystävä tai naapuri? Ei olisi hyvä olla yksin tämän jälkeen.

– En minä asu yksin, Lilja sanoi ja hymähti hieman kuvitellessaan lääkärin ilmettä, jos tämä tietäisi kaiken hänen elämästään.

Hän toivotti hyvää päivänjatkoa ja lähti huoneesta. Odotushuoneessa istujat nostivat katseensa lehdistä ja katsoivat häntä uteliaina. Lilja tunsu silmäparit itsessään, muttei katsonut siihen suuntaan. Näkiköhän sen hänestä päällepäin? Sen, että äsken vastaanotolle mennyt itsensä terveeksi tunteva nainen olikin yhtäkkiä kaikkea muuta.

Lilja luuli olevansa vahva ihminen, mutta rajansa hänelläkin oli. Onneksi invavessa oli vapaana. Hän meni sinne ja antoi itkun tulla. Eipähän tarvinnut tyrskiä tavallisen vessan ohutseinäisessä loosissa kaikkien ihmeteltävänä.

Itkua kesti muutaman minuutin, sitten hän kuivasi kasvonsa käsipaperiin ja katsoi itseään peilistä:

– Hillitse itsesi, hyvä ihminen! Et sinä tähän kuole.

Lilja oli tottunut sanomaan asiat sillä tavalla, että vastapuoli uskoi kerrasta. Oman itsen kohdalla se ei ollut yhtä helppoa.

Autolle päästyään Lilja oli kuitenkin jo laatinut päässään toimintasuunnitelman. Työvoimatoimisto oli onneksi auki. Tosin tiskin takana istuva virkailija kysyi, oliko hän varannut ajan. Katse kertoi, ettei tänne niin vain olisi kuulunut tulla tärkeitä ihmisiä häiritsemään.

– Haluan työntekijän, ja olen luullut, että tämän talon kautta saa työvoimaa, Lilja ilmoitti.

Hän istutti itsensä tuoliin eikä aikonut liikahtaa siitä ennen kuin asiat olisivat selviä. – Minä en rupea asioita missään netissä hoitamaan.

– Minkähänlaisesta työstä on kysymys?

Virkailija lopetti päätteensä naputtelun ja tuntui vihdoin ottavan hänet tosissaan. Lilja mietti, miten asiansa selittäisi. Hän itse oli aikanaan tullut Kielokumpuun emännöitsijäksi, muttei sellaista sanaa kukaan enää käyttänyt, eikä "taloudenhoitajaakaan".

– Keittäjä-siivooja, hän keksi. – Sellaisen minä tarvitsen, lepokotiin.

– Lepokotiin?

Sana tuntui olevan virkailijalle outo, eikä Lilja voinut moittia tätä siitä. Totta kai hän itsekin tiesi, että oli Kielokumpuineen outo jäännös menneisyydestä. Ei hän Sulevia ja Voittoa kuitenkaan oman onnensa nojaankaan voisi omien hoitojensa ajaksi jättää. Jonkun oli sillä välin huolehdittava miehistä.

– Te siis pyöritätte lepokotia? Mutta ettekös te... tarkoitan, että olette varmaan jo siinä iässä, että voisitte olla eläkkeellä?

– Mutta kun en ole. Minulla ei ole tähän asti ollut mitään ongelmia töiden takia, mutta nyt joudun pitämään sairauslomaa muutaman kuukauden, tai puoli vuotta ehkä. Puoli vuotta on hyvä aika, Lilja päätti. – Haluan Kielokumpuun sijaisen puolen vuoden ajaksi.

Puhuttiinhan kannustinloukuista sun muista kummallisista asioista, joiden takia ihmisten ei kannattanut ottaa vastaan heille tarjottua työpaikkaa. Puoli vuotta kai nyt kuitenkin oli sen verran pitkä aika, että mitkään loukut eivät olisi esteenä.

– Keittäjä-siivoaja? Työhön siis kuuluu keittämistä ja siivoamista? virkailija tarkensi.

– Sen lisäksi pitää tietysti hoitaa pihaa, ajaa nurmikkoo, käydä kaupassa, kaikkea sellaista.

– Tuota...

– Minulla ei ole muita vaatimuksia, kunhan osaa laittaa tavallista arkiruokaa ja pitää paikat kunnossa. Pääasia, ettei nimi ole kukka, Lilja toimitti.

– Anteeksi mitä?

– Työntekijän etunimen pitää olla jotain muuta kuin jokin kukka. Niitä on Kielokummussa jo nähty tarpeeksi.

Virkailija katsoi häntä taas sen näköisenä, että epäili häntä dementia kodista karanneeksi höppänäksi, jota ei kannattanut ottaa vakavissaan.

– Minun edeltäjäni Kielokummussa oli Vuokko, minä olen Lilja, yksi Orvokkikin jossain välissä piipahti elämässäni. En halua Kielokumpuun mitään Iiristä tai Ruusua, tai mitä näitä nyt onkaan, Lilja selitti.

– Jos täytettäisiin vähän papereita, virkailija ehdotti hieman hämmentyneen näköisenä.

– Tehdäänpä niin, Lilja hymähti ja alkoi kirjoittaa tietoja eteensä ilmestyneeseen lomakkeeseen.

Hän oli täyttänyt elämässään niin paljon planketteja, että se ei tuottanut minkäänlaisia ongelmia. Palkkatiedotkin hän oli jo miettinyt valmiiksi tietäen, ettei kukaan ilmaiseksi tullut keskelle ei-mitään. Maailma oli muuttunut niistä ajoista, kun hän itse oli kävellyt Kielokumpuun mukanaan vanha vanerista tehty matkalaukku. Siihen oli mahtunut hänen koko omaisuutensa.

– Jos sopiva henkilö löytyy teidän listoiltanne, voitte kehottaa häntä tulemaan Kielokumpuun, Lilja jatkoi. – Jos minä en ole paikalla, hän näkee kyllä muutenkin, mitä pitää tehdä. Yläkerrasta voi valita huoneen, ja naapurin Markku auttaa tarvittaessa.

– Eiköhän työntekijä kuitenkin halua ensin tulla käymään, jotta voi keskustella kanssanne työpaikasta.

– Voi olla, etten enää silloin ole paikalla, Lilja sanoi.

Hän halusi hoitojen alkavan mahdollisimman pian. Maksoi mitä maksoi, mutta se paha, joka oli tehnyt pesänsä hänen sisälleen, oli saatava pois heti kun mahdollista. Hän soittaisi Elsalle heti, kun pääsisi kotiin. Sisko saisi järjestää asiat Helsingissä. Se tuskin tuotti ongelmia, sillä Elsa oli aina ollut niitä ihmisiä, jotka olisivat osanneet hoitaa muiden elämät paremmin kuin eläjät itse. Luultavasti Elsa suorastaan nauttisi tästä uudesta projektistaan, josta ei vielä tiennyt mitään, Lilja ajatteli, ja nyt jo vähän hymyilyttikin.

– Et sinä saa lähteä, Voitto ulisi Liljan vieressä kuin pikkulapsi ja yritti ruisleivän kokoisilla kourillaan pitää häntä paikoillaan, ettei hän pääsisi lähtemään.

Sulevi oli tapansa mukaan hiljaisempi, mutta Lilja näki, miten mies tärisi.

– Voi teitä poikaressukat, Lilja hymähti. – Minähän olen selittänyt teille, että olen poissa vain vähän aikaa.

Puoli vuotta nyt tosin ei ollut kovin lyhyt aika, mutta eivät miehet sitä kohta muistaisi. Molemmat olivat sen verran pihalla tästä maailmasta, että elivät yleensä vain sitä päivää, mikä kulloinkin oli meneillään. Lilja oli joskus jopa kadehtinut suojattiansa huolettomuutta. Molemmat olisivat voineet surutta syödä jääkaapin viimeiset suupalat, eikä mieleen olisi juolahtanut, että aamuksikin piti jättää jotain.

– Markku tulee kohta tänne, Lilja selitti kärsivällisesti. – Hän on teidän kanssanne siihen saakka, kunnes sijaiseni tulee tänne. Sijainen laittaa teille ruokaa ja muutenkin huolehtii teistä. Mitään hätää ei ole.

– Onpas, Voitto intti.

Aikuinen mies takertui häneen kuin olisi ollut hänen poikansa, vaikkei heillä ollut montakaan vuotta ikäeroa. Tavaksi oli tullut, että Liljan ja Voiton syntymäpäiviä juhlittiin samalla kertaa, koska molemmat olivat syntyneet syyskuussa. Tosin Voitolle nyt olisi mennyt täydestä, vaikka synttärit olisi vietetty mihin aikaan vuodesta tahansa. Pääasia, että pöydässä oli kakku.

– Voi teitä reppanoita, Lilja huokaisi.

Hän oli ennenkin miettinyt, mikä miesparkojen kohtalo olisi sitten, kun häntä ei enää olisi. Hän oli ajatellut toiveikkaana, että sitä ikävää tilannetta ei koskaan tulisi. Hänhän oli kuitenkin ollut aina terve, ja oli yhä ikäisekseen reippaassa kunnossa. Voitolla ja Sulevilla taas oli kaikenlaisia sairauksia, jotka vanhemmiten pahenivat. Tuskin heistä kumpikaan satavuotiaaksi eläisi, vaan

Kielokummussa puhaltavat uudet tuulet!

Kielokummun yli 100-vuotiaan lepokodin tulevaisuus on uhattuna. Lepokotia pyörittävä puuhanainen Lilja saa pysäyttävän diagnoosin, ja Kielokummulle on hankittava uusi – vaikkakin väliaikainen – emäntä. Lilja ei jää tuleen makaamaan. Hän marssii suoraa päätä TE-toimistoon ja esittää vaatimuksensa. Ihan kuka tahansa ei kelpaa, mutta lopulta tehtävään valitaan reipas Elli.

Elli ei ole ihan varma, mitä ajatella uudesta ja eriskummallisesta kotipaikastaan. Sen sijaan Ellin poika, 5-vuotias Jalmari, tottuu heti maaseudun rauhaan. Pienistä vastoinikäymisistä huolimatta

Kielokummun arki alkaa pyöriä, ja lepokodin katon alle mahtuu taas niin riitoja, rakkautta kuin uusia ystävyksiäkin.

Kirjailija **Emma Rannan** romanttiset tarinat syntyvät neulomisen ja kirpputorilöytöjen bongailun lomassa. Häntä kiehtovat Suomen kesäiset pikkupaikkakunnat, vehreät metsät sekä vanhat hautausmaat.